Beste aanwezigen,

Mijn naam is Claartje Vorstman, en ik ben, net als Joris Truijens en Rob Tunru als vrijwilliger bestuurslid bij Vrijstad Windwinning. Maar bovenal ben ik een Culemborger, die veel van onze mooie en eigenzinnige Vrijstad aan de Lek houdt. En die in de wereld om ons heen veel ontwikkelingen en crises ziet die reden geven tot fikse zorg. Voor nu, maar ook voor de toekomst van onze jeugd, zoals mijn 15-jarige zoon Gijs. Ik hou mijn hart vast als hij straks op zoek gaat naar zelfstandige woonruimte in Culemborg.

We zien netcongestie die bouw van woningen en voorzieningen tegenhoudt en daarmee zorgt dat onze inwoners niet allemaal een huis kunnen vinden. Dat ondernemers niet kunnen uitbreiden en daarmee werkgelegenheid in gevaar komt. Een grote afhankelijkheid van energie uit landen waarvan de levering onzeker is, waardoor er grote prijsschommelingen op kunnen treden. En er energie-armoede optreedt, er zijn nu al vele mensen die de energierekening niet meer kunnen betalen.

Maar ik heb hoop. Ik zie een toekomst voor me waarin we in Culemborg veel van deze problemen hebben opgelost. Als we zorgen voor een lokaal, duurzaam, integraal en coöperatief energiesysteem.
Laat me dat eens even uit elkaar trekken:

- **Lokaal betekent** dat we werken met lokaal opgewekte en lokaal te gebruiken stroom. Die stroom komt dus de Culemborgers ten goede. Dat betekent ook dat een groot deel van de stroom niet meer over het landelijke net vervoerd hoeft te worden en we de netcongestie kunnen verminderen of zelfs wegnemen. En dat we dus woningbouw en bedrijfsuitbreidingen met onze lokale stroom mogelijk helpen maken.
  En omdat onze bronnen lokaal zijn, zijn we minder afhankelijk van de prijsschommelingen en kunnen we een stabiele gunstige prijs bieden.

- **Duurzaam betekent** dat we met duurzame bronnen werken, waardoor we CO2-uitstoot reduceren en de gemeente kunnen helpen voldoen aan haar ambitie energieneutraal te zijn in 2040.

- **Integraal betekent** dat we kijken naar het hele energiesysteem. We koppelen vraag en aanbod, gebruikmakend van opslagmogelijkheden. Daarbij zetten we verschillende duurzame bronnen in zoals zon en wind. Door deze koppeling kunnen we een grote gelijktijdigheid bereiken, dat betekent dat we bijvoorbeeld niet alleen stroom hebben als de zon schijnt (als we alleen zonnepanelen zouden hebben).

- **Coöperatief betekent** dat onze ontwikkelingen deels door coöperaties van inwoners worden geïnitieerd en beheerd. Dat betekent dat opbrengsten lokaal blijven en niet wegvloeien naar commerciële bedrijven. En dat we samen kijken hoe we deze besteden.

Steeds meer wordt duidelijk dat wind op land een cruciale spil is in een dergelijk integraal duurzaam energiesysteem. Ook in Culemborg.

En het goede nieuws is: de contouren van dat nieuwe duurzame energiesysteem liggen er al:

- **100% lokaal**: Vrijstad Windwinning heeft vorig jaar maart afscheid genomen van Eneco, waarmee een 100% lokaal project mogelijk geworden is, dat zich richt op het optimale systeem voor Culemborg en de Culemborgers.
- **De samenwerking met Betuwewind** geeft ons toegang tot veel kennis en ervaring om van het project een succes te maken. Hans Adams licht de successen van Betuwewind verder toe.
- **Het onderzoek 'kansen voor lokale afzet'** laat zien dat er veel lokale 'koppelkansen' zijn, voor het lokaal leveren van elektriciteit, en voor het combineren van aansluitmogelijkheden op het elektriciteitsnet om de netcongestie tegen te gaan. Het onderzoek is bij het principeverzoek gevoegd en bevat een kansenkaart.
- De verschillende coöperaties zijn zich bewust van de toegevoegde waarde van onderlinge samenwerking en het **integrale energiesysteem**. Bas de Jong van coöperatie Warm Westerkwartier zal dat vandaag vanuit hun warmte-project toelichten. En Warm Molendijkzicht en Vrijstad Energie (vanavond helaas verhinderd) hebben dit in een brief ook aangegeven.
- Vrijstad Windwinning heeft, samen met Vrijstad Energie en 5 andere energie-coöperaties, **de energiegemeenschap Rivierenland o**pgestart. Daarin werken we samen aan lokale duurzame stroom. De eerste contracten zijn inmiddels afgesloten – het begin is er!
- Volgende week vrijdag komen de besturen van de **Culemborgse energie- en warmtecoöperaties** samen om werk te maken van de onderlinge samenwerking, benutten van synergie en leren van elkaar.

Hiermee ligt in mijn ogen een stevig fundament om het toekomstbeeld ook echt te gaan realiseren. Ik hoop dat ik mijn beeld voor de toekomst hiermee ook voor u tastbaar en aansprekend heb weten te maken.

>>>

Maar de vraag is natuurlijk ook hoe wij als Vrijstad Windwinning de weg daarnaartoe zien:

In het principeverzoek dat wij in april hebben ingediend schetsen we hoe we het proces willen aanpakken. Vanuit een aantal belangrijke uitgangspunten:

- **100% lokaal, voor en door Culemborgers.** Iedereen is welkom als lid van onze coöperatie om mee vorm te geven aan de ontwikkelingen; iedereen kan straks onze lokale stroom afnemen, ook als je geen lid bent van de coöperatie.
- We werken volgens de **Culemborgse maat en schaal** – en we houden daarbij rekening met de motie uit 2021.
- **Samen delen**: we bieden onze stroom aan tegen een **eerlijke prijs** aan inwoners, ondernemers en verenigingen. Daarnaast is een deel van de opbrengst bedoeld voor de Culemborgse gemeenschap. Inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden gaan op zoek naar een maatschappelijke bestemming hiervoor.
- **Open en transparant proces, participatie binnen kaders**: We vinden het belangrijk om in gesprek te gaan en blijven met de omgeving en andere betrokkenen, zowel individueel als georganiseerd. We willen een participatietraject volgen dat erop gericht is alle zorgen en belangen in beeld te brengen voor de besluitvorming. Met elkaar willen we binnen de kaders (waaronder de geldende normen) het best mogelijke voorkeursalternatief bepalen, waarbij we alle ingebrachte belangen en ideeën laten meewegen.

We willen een **nieuw plan** maken. Een plan dat past bij de motie voor een park met een opwekcapaciteit van 72 GWh per jaar. Een plan dat past bij de schaal en maat van Culemborg. En een plan dat rekening houdt met de zorgen die er leven, zoals impact op onze gezondheid.

We willen weer stappen zetten, vooruitgaan. Er energie in stoppen om dat mooie lokale, duurzame en integrale energiesysteem te realiseren. Met alle kansen die dat voor Culemborg biedt: voor een eerlijke stroomprijs, voor leveringszekerheid, voor het wegnemen van netcongestie en daarmee mogelijk maken van woningbouw en bedrijfsuitbreidingen, voor samenwerking tussen de verschillende energie-initiatieven.

>>>

Met het principeverzoek vraagt Coöperatie Vrijstad Windwinning aan de gemeente of zij 'in principe' medewerking wil verlenen aan de procedure voor ons lokale burgerinitiatief, waarmee we invulling helpen geven aan het gemeentelijke beleid.

We zijn ons terdege bewust dat sommige Culemborgers en specifiek mensen die in het gebied wonen, zorgen hebben over ons initiatief. De bedoeling is om hun zorgen en ideeën, maar ook die van de grondeigenaren, andere Culemborgers, ondernemers en andere partijen te leren kennen en begrijpen en waar mogelijk mee te nemen in onze afwegingen. Wij zullen de rest van de avond en in het verdere proces dan ook goed luisteren naar wat u allen heeft in te brengen.

Dank voor uw aandacht!